

רשות ניירות ערך

יוני 2017

הצהרה על יישום העקרונות לתשתיות השוק הפיננסי על מסלוקות הבורסה

1. כללי

ההכרה בסיכונים הכרוכים בסליקה הניעה את הבנק הבינלאומי לסליקה (BIS) ואת ארגון רשויות ניירות ערך הבינלאומי (IOSCO) לקבוע, במסגרת דוח ועדה מיוחדת לנושא התשלומים והסליקה¹ מסמך המציג עקרונות לסטנדרטים בינלאומיים (להלן – "עקרונות הליבה"), לפעילותם של גופים בשוק ההון שהוגדרו תשתיות בשוק הפיננסי². לעניין זה, מערכת מרכזית לסליקת ניירות ערך (Securities Settlement Systems), מערכת למשמורת מרכזית (Central Securities Depository) ומערכת הפועלת כצד נגדי מרכזי (CCP-Central Counterparties) נחשבות תשתיות בשוק הפיננסי. דוח הועדה פורסם בחודש אפריל 2012, והוא כולל 24 עקרונות ליבה. עקרונות הליבה קובעים סטנדרטים במגוון נושאים, ובהם: הבסיס המשפטי, דרישות ארגוניות וממשל תאגידי, ניהול סיכונים, בטוחות, סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון נזילות וסיכון תפעולי. בנוסף לכך, במסגרת דוח הועדה לנושא התשלומים והסליקה נקבעו תחומי האחריות שעל גופים מפקחים ליישם ובהם גם נקבעה אחריות הגוף המפקח לפעול לאימוץ עקרונות הליבה וליישומם בעקביות.

2. פיקוח הרשות

פרק ח' לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 (להלן: "החוק"), קובע את תפקידי הרשות וסמכויותיה לצורך הפיקוח והבקרה על מסלוקות כהגדרתן בחוק. במסגרת פיקוח הרשות על פעולות המסלוקה קובע סעיף 50 לחוק כי הרשות תבצע בקרה על מסלוקה כדי לוודא את יציבותה ויעילותה. לצורך זה נקבע כי הרשות תבחן, בין השאר, את אמינות המערכת, הנגישות למערכת, שלמות ומהימנות המידע שבמערכת ואבטחתו, ואת קיומם ותוכנם של כללים המסדירים את סופיות ההוראות והפעולות המתקבלות והמבוצעות במערכת. עוד נקבע כי הרשות תבחן את נאותות כללי המסלוקה ואת עמידת המסלוקה באחריות למילוי התנאים והדרישות החלים לגביה על פי הוראות החוק ובכלל זה תנאים אלה:

1) גיבושם של כללים שיבטיחו את יציבותה, יעילותה ותפקודה התקין של המסלוקה, ובכלל זה לעניין המשך החברות במסלוקה של מי שאושר על ידיה כחבר בה שמתנהלים נגדו הליכי פירוק, ולעניין האמצעים לאכיפת הכללים האמורים.

2) הפעלת המסלוקה באופן שיבטיח את יציבותה, את יעילותה ואת תפקודה התקין.

3) קיומם של אמצעים לניהול סיכונים העלולים להתקיים או הקיימים במסלוקה, למניעתם ולהגבלתם.

4) קיומם של הסדרי גיבוי במסלוקה למקרה חירום.

¹ CPSS – Committee on payment & settlement systems.

² PFMI – Principles for Financial Market Infrastructures.

רשות ניירות ערך

רשות ניירות ערך, במסגרת תפקידה כמפקחת על מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ומסלקת מעו"ף בע"מ (להלן לפי ההקשר: "מסלקת הבורסה", "מסלקת מעו"ף" ו - "מסלקות הבורסה"), החליטה לאמץ את עקרונות הליבה ולהחילם על מסלקות הבורסה במטרה לוודא את יציבותן ויעילותן.

3. פעולות הרשות ליישום חוקים וכללים העקביים עם עקרונות הליבה

3.1 הוראה להבטחת פעילותן התקינה של מסלקות הבורסה

בדצמבר 2015, אישרה מליאת הרשות הוראה להבטחת פעילותן התקינה של מסלקות הבורסה לניירות ערך לפי סעיף 50ג(ב) לחוק ניירות ערך. ההוראה מסדירה את פעילותן של מסלקות הבורסה ומסלקות מעו"ף, בהתאם לסטנדרטים הקבועים בעקרונות הליבה. ההוראה כוללת, בין היתר, כללים לגבי הממשל התאגידי, הסדרי סליקה, ניהול סיכונים, בטוחות, ניהול מקרה כשל של חבר מסלקה, דרישות חברות במסלקה, מידע וגילוי, דרישות הון עצמי, נזילות וביטוח.

3.2 חוק ניירות ערך (תיקון מס' 61), התשע"ז-2017 – סופיות הסליקה

ביום 20.3.2017, אושר, בקריאה שניה ושלישית תיקון חוק ניירות ערך בנושא סופיות הסליקה. תכלית החוק נועדה לשפר ולעגן בחוק את ההגנה על מסלקות הבורסה בהיבט של סופיות הסליקה באופן שוטף ובמצב בו חבר מסלקה נקלע להליכי חדלות פירעון ולאפשר המשך רציף של פעילותן התקינה של המסלקות ושל המסחר בבורסה.

3.3 חוק ניירות ערך (תיקון מס' 63), התשע"ז-2017 - שינוי מבנה הבורסה

ביום 20.3.2017, אושר, בקריאה שניה ושלישית תיקון חוק ניירות ערך בנושא שינוי מבנה הבורסה. במסגרת תיקון החוק נקבעו למסלקות הסדרים דומים לאלה שנקבעו לעניין בורסה בעניין רישוי, היתרי החזקה ושליטה והוראות ממשל תאגידי.

3.4 בחינת עמידת מסלקות הבורסה בעקרונות הליבה

החל משנת 2015, מבצעת הרשות תהליך להערכת בחינת עמידת מסלקות הבורסה בעקרונות הליבה. בחינה זו נעשית בהתאם למתודולוגיה המוצעת במסמך עקרונות הליבה³. הערכת עמידתן של כל אחת ממסלקות הבורסה בעקרונות הליבה, נשענת על הפעולות שביצעו כל אחת ממסלקות הבורסה להשלמת פערים שזוהו ביחס לכל אחד מעקרונות הליבה במסגרת ההיערכות ליישום. בכוונת הרשות להמשיך ולבחון בעתיד, על בסיס שוטף, את עמידתן של מסלקות הבורסה בעקרונות הליבה.

³ <http://www.bis.org/cpmi/publ/d106.pdf>

רשות ניירות ערך

4. הצהרת הרשות

בהתאם לכך, מצהירה רשות ניירות ערך, כי היא מיישמת על מסלוקת מעו"ף ועל מסלוקת הבורסה, על בסיס שוטף, חוקים וכללים מקומיים העקביים עם מסמך עקרונות הליבה, וכי ניתן לראותן כפועלות בהתאם לעקרונות אלה.